

Sinop ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Özellikleri

Cevdet YILMAZ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

Fergan KARAER

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

H.İbrahim ZEYBEK

Ondokuz Mayıs Üniversitesi

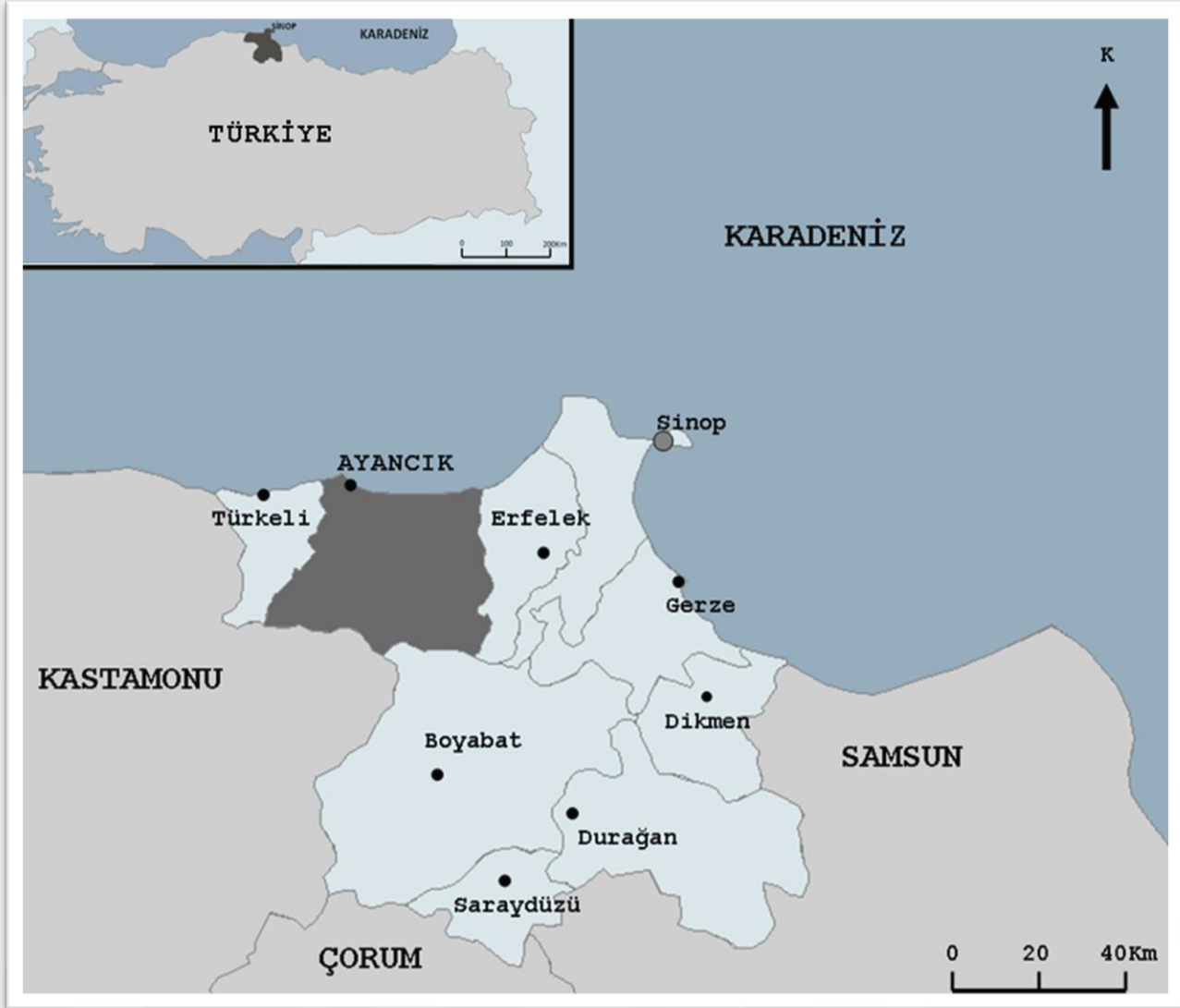
Mutlu KAYA

Ayancık Ticaret Meslek Lisesi

GİRİŞ

Sinop, Kuzey
Anadolu'da
Karadeniz
Bölgesi'nin Batı
Karadeniz
Bölümü'nde yer
alan bir
ilimizdir.

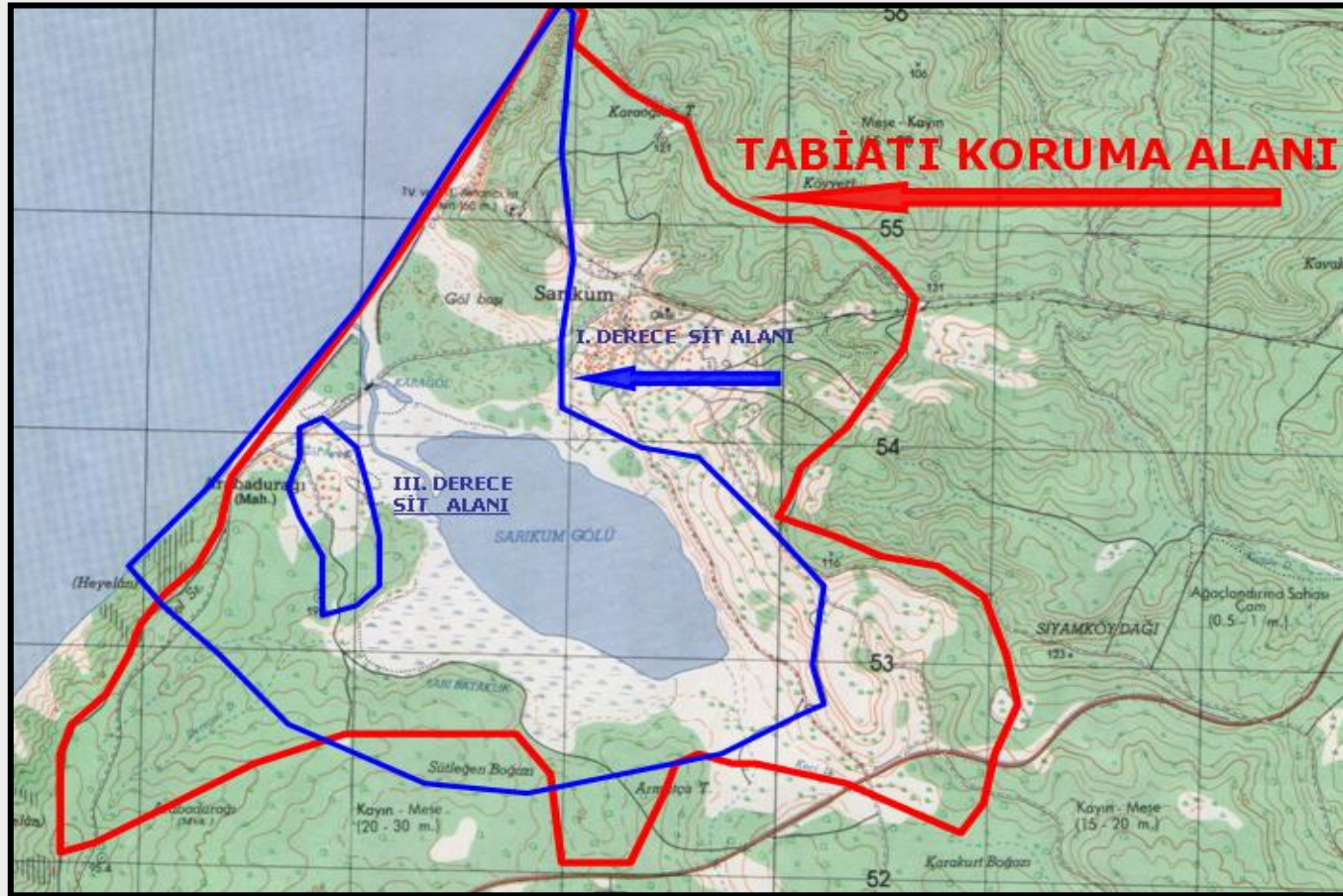
Çalışmanın esas konusunu teşkil eden Ayancık ise Sinop il merkezinin 56 km batısında Karadeniz kıyısında yer alır (Harita 1).

Harita 1: Lokasyon Haritası

Sarıkum Tabiatı Koruma Alanı

Sinop Yarımadası'nın batısında, şehir merkezine 21 km uzaklıkta yer alan Sarıkum Gölü ve çevresi; Göl , deniz, sulak alan, orman ve çeşitli tarla tarımının yapıldığı bir ekosistemler bütünlüğü gösteren Tabiat Koruma Alanıdır. Alan göç mevsiminde çok sayıda kuş türü tarafından konaklama yeri olarak kullanılmaktadır. Gölün uzunluğu 2 Km genişliği 750 metre ve alanı 400 hektardır. Gölün çevresi gür ormanlarla kaplıdır.

Tabiatı Koruma Alanı Sınırları

Alan, önem taşıyan ekosistemler, türler ve doğal olaylar sonucu oluşmuş seçkin örnekler barındırmasından dolayı korunması için 1987 yılında TABİATI KORUMA ALANI olarak tefrik edilmiştir.

DOĞAL SİT ALANI SINIRLARI

Sarıkum, 1991 yılında I.Derecede Doğal Sit Alanı, aynı bölgedeki Araba Durağı Mahallesi ise III.Derecede Doğal Sit Alanı ilan edilmiştir.

Sinop ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Özellikleri

Pek çok göçmen kuş türü barınmakla birlikte, kışı sahada geçiren tür sayısı da oldukça fazladır. Bu nedenle gölün güneybatı kıyısına kuş gözetleme kulesi inşa edilmiştir.

Sarıkum TKA Subasar Orman Vejetasyonu

Hamsiloz Tabiat Parkı

Koy şehir merkezine 11 km uzaklıktadır. Koy içinde yüzme ve balık tutma etkinlikleri gerçekleştirilmektedir. Karadeniz' in kaya içlerine en çok sokulan koylarından. Akliman- Hamsilos yöresi Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 1991 yılında 1.derecede Doğal Sit Alanı ilan edilmiştir.

Sinop ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Özellikleri

Sinop ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Özellikleri

Akliman

Kent merkezine 9 km uzaklıktadır. Kilometrelerce uzunluğunda ve 15-20 metre genişliğinde bir şerit gibi uzanan ince beyaz kumlu kumsalı vardır.

İnceburun

Türkiye'nin en kuzey ucu olan İnceburun, il merkezine 22 km uzaklıktadır. Gemilere geçiş kolaylığı sağlamak üzere en uç noktasında fener bulunmaktadır.

Sinop ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Özellikleri

Erfelek Tatlıca Şelaleleri

İl merkezine 42 km uzaklıkta, Erfelek İlçe merkezinin güney-batı istikametinde 15 km uzaklıkta Tatlıca köyü sınırları içerisinde.

Eşsiz doğal güzelliklere sahip, bakir, adeta bir merdiven biçiminde zirveye doğru dar ve 2 km uzunluğunda bir vadi içinde birbirini takip ederek uzanan, irili ufaklı 28 adet doğa harikası şelalelerdir. Şelalelerin kenarında, kayın ormanları içinde yürüyüş yapılabilecek alanlar bulunmaktadır. Doğal sit alanı olan bölgede yürüyüş, piknik, gezi ve av turizmi olanakları sağlanmaktadır.

Erfelek Tatlıca Şelaleleri

Sinop ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Özellikleri

Boyabat Bazalt Kayalıkları

Boyabat ilçesinin 20 km batısında Harın deresi Fındıklı mevkiinde yer almaktadır. Bölge jeolojik olarak Pontid tektonik kuşağında yer alır. Yaşının oldukça genç olduğu düşünülen Boyabat bazaltı, jeolojik yapıları ile turizm açısından, tektonik konumu ile jeolojik açıdan önem taşır.

Ayancık'ta Ekoturizm Potansiyeli

Deniz Turizmi

Ayancık çevresinde bazıları ilçe merkezinde (Çamurca Plajı, Ayancık Merkez Plajı) bazıları ise yakın çevrede (Ayancık Köyü Plajı, Ali Köyü Plajı, Harzana Plajı, Oluza Koyu, Gebelit koyu, ...) denize girilebilecek birçok küçük koy ve plaj mevcuttur.

Mağara Turizmi

İnaltı Köyü sınırları içinde bulunan İnaltı Mağarası mağara turizmi açısından önemli bir potansiyele sahiptir.

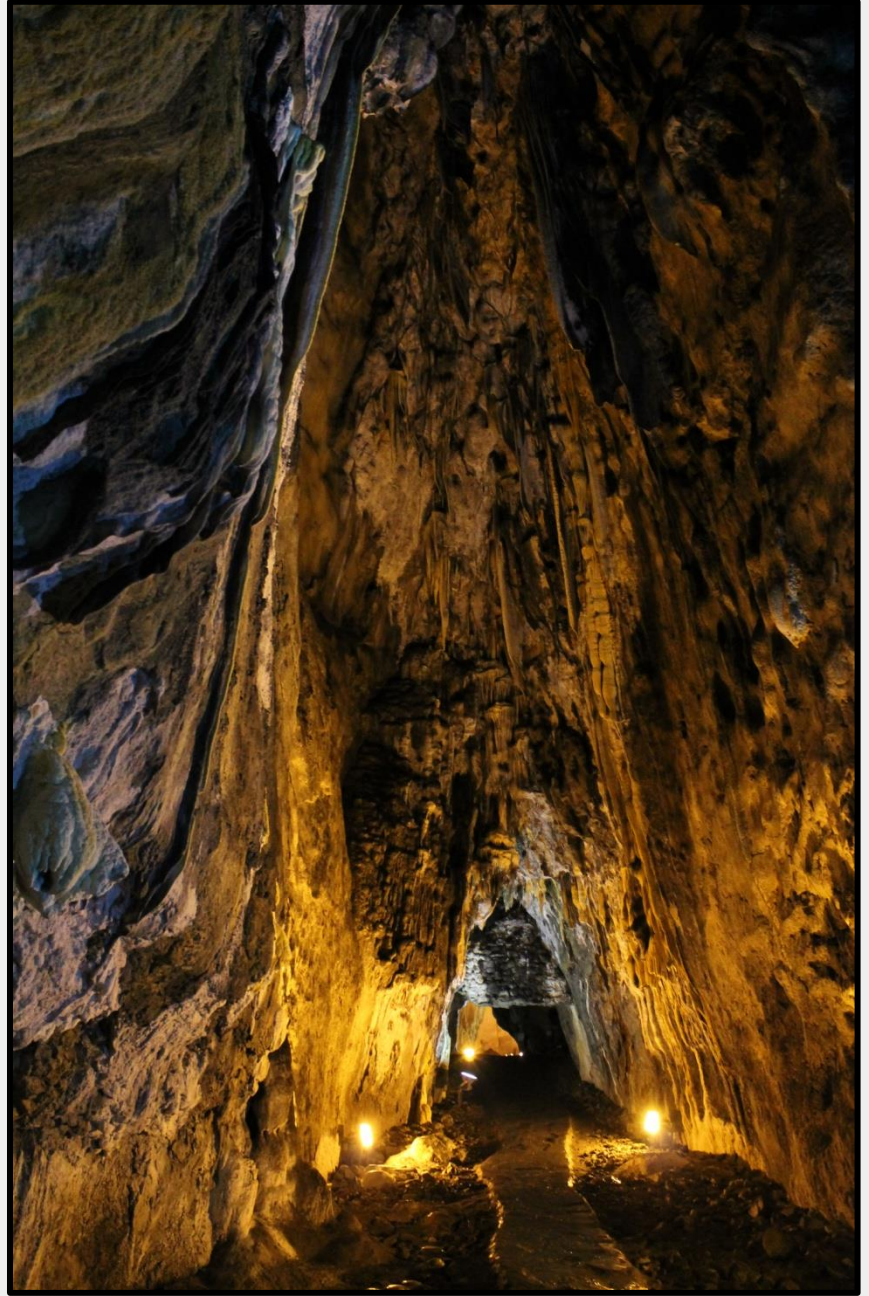
Deniz seviyesinden 1070 m. yüksekte olan mağaranın oldukça büyük olan ağzı köyden görülebilmektedir. Mağaranın 50 m. altına kadar araçla gidilebilmekte, buradan da 50 metrelik merdivenle mağaranın ağzına ulaşılabilmektedir.

Mağara Turizmi

Mağaranın giriş kısmından sonra düzgün bir galeriye geçilir. Bu galeri mağaranın en geniş ve en kuru bölümüdür. Buradan sonra daralarak ilerleyen mağarada sarkıt, dikit, sütun, örtü ve duvar damlataşları, damlataş havuzları görülmeye başlar.

İnaltı mağarasının elektrifikasyon çalışmaları halen devam etmektedir.

Trekking

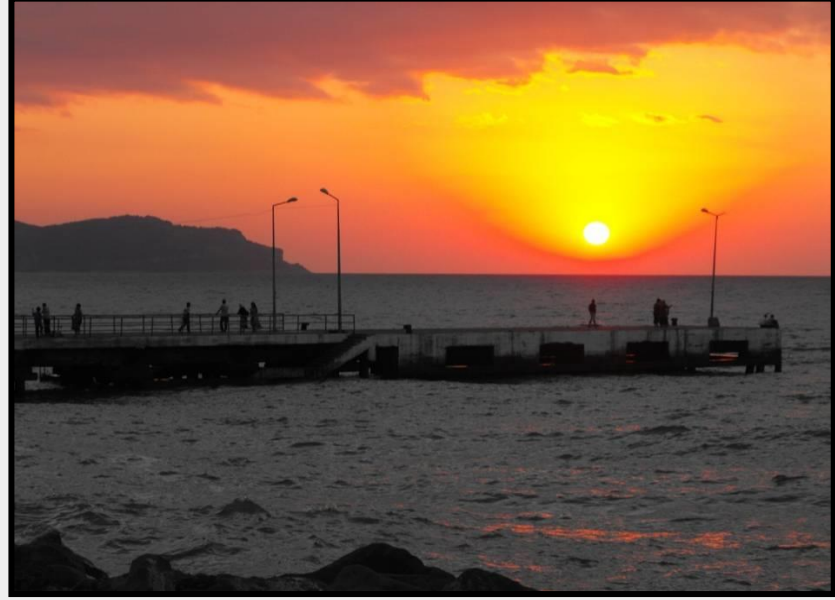
Yerleşme çevresindeki gür ormanlar ve etrafındaki kayalıklardan akan suların oluşturduğu şelaleler, çamur ve yosunların oluşturduğu sarkıt ve travertenlerin bulunduğu kanyonlar doğa yürüyüşü (trekking) ve at gezintisi yapmaya uygun alanlardır

Manzara Seyri - Fotoğrafçılık

Ayancık'ta yaz döneminde güneş deniz üzerinden doğup yine deniz üzerinden batmaktadır. Bu dönemde fotoğrafçılıkla ilgilenenler için Ayancık'ta güneşin doğuşu ve batışı eşsiz manzaralar oluşturmaktadır .

Ayancık ve yakın çevresi, vadi sistemleri ve dağlık yapısı ile ziyaretçilerine eşsiz manzaralar sunmaktadır.

Jeomorfolojik Şekiller

Gelincik Burnu

Gelincik Burnunda olta balıkçılığı ve su altı sporları açısından uygun özellikler taşıyıp özellikle kaya oluşumları ile tatilcileri büyülemektedir. Gelincik burnu çevresindeki günlenme şekilleri bilim adamlarından fotoğrafçılara, şairlere ve özel doğa meraklıların ilgisini çekebilecek özgün manzaralara sahiptirler.

Jeomorfolojik Şekiller

Gelincik Burnu

Karstik Oluşumlar

Karlık Düdeni

Karlık Yaylası'nda bölgenin jeomorfolojik yapısından kaynaklanarak oluşan bu düden iki yamacın arasında çökmüş bir alan görünümünü vermektedir . Düdenin iç kısmına doğru bir mağara uzanmaktadır. Düdenin rakımının yüksek olması nedeni ile burada biriken karlar yaz aylarında Ağustos sonuna kadar erimemekte olup, oluşan bu kar kütleleri önceki dönemlerde yaz aylarında çevre köylüler tarafından kullanılmıştır. Zaten bölgenin adı bu nedenle Karlık'tır.

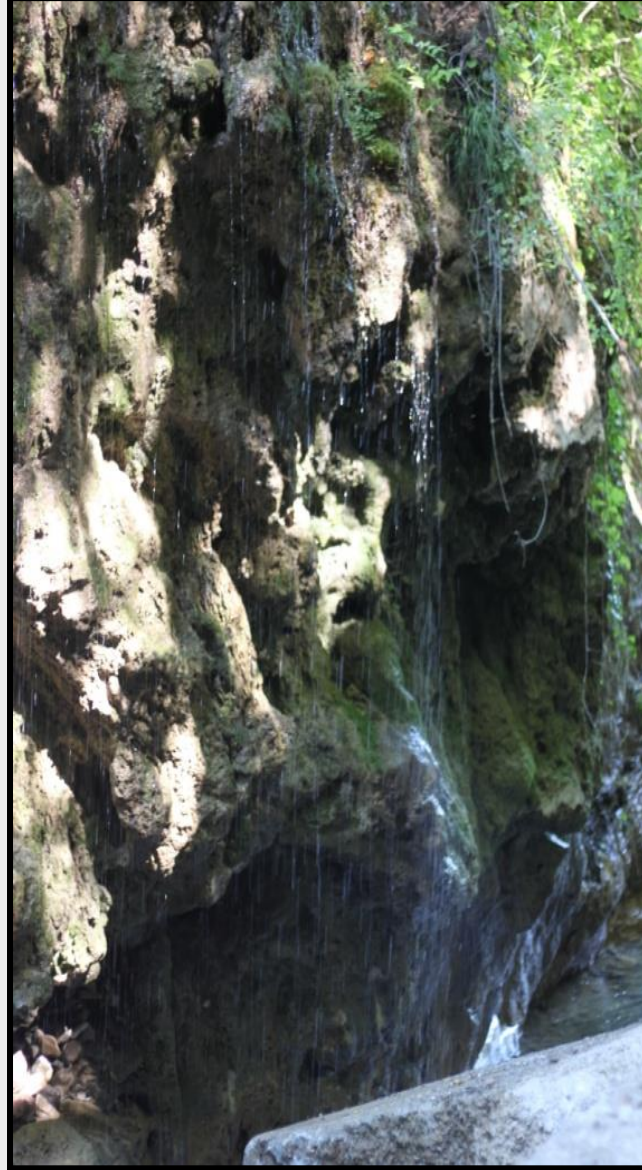
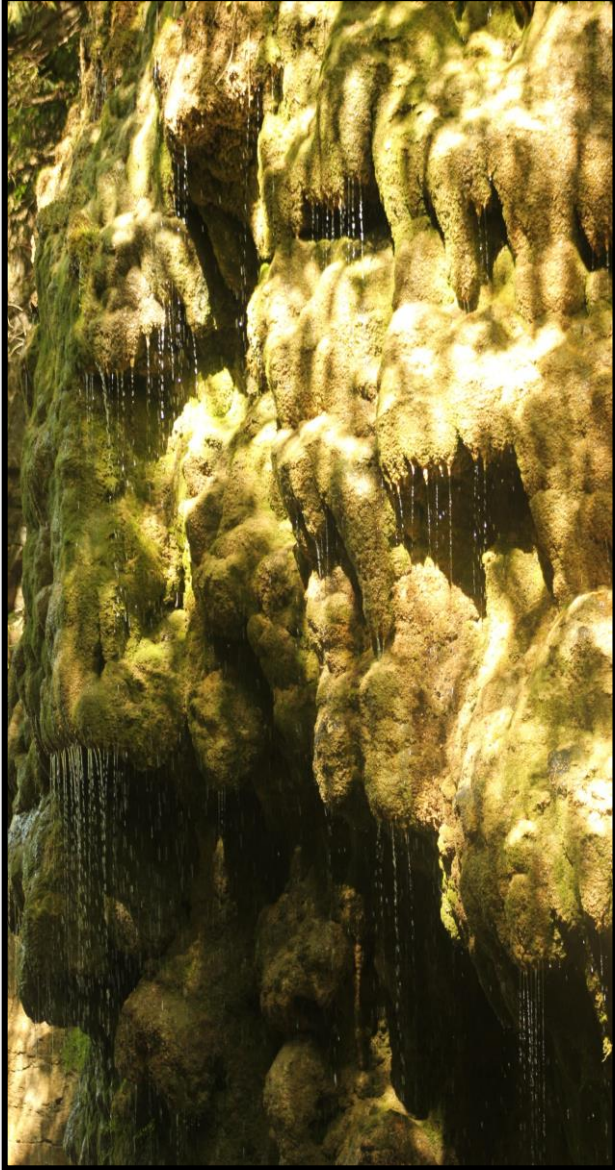

Sinop ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Özellikleri

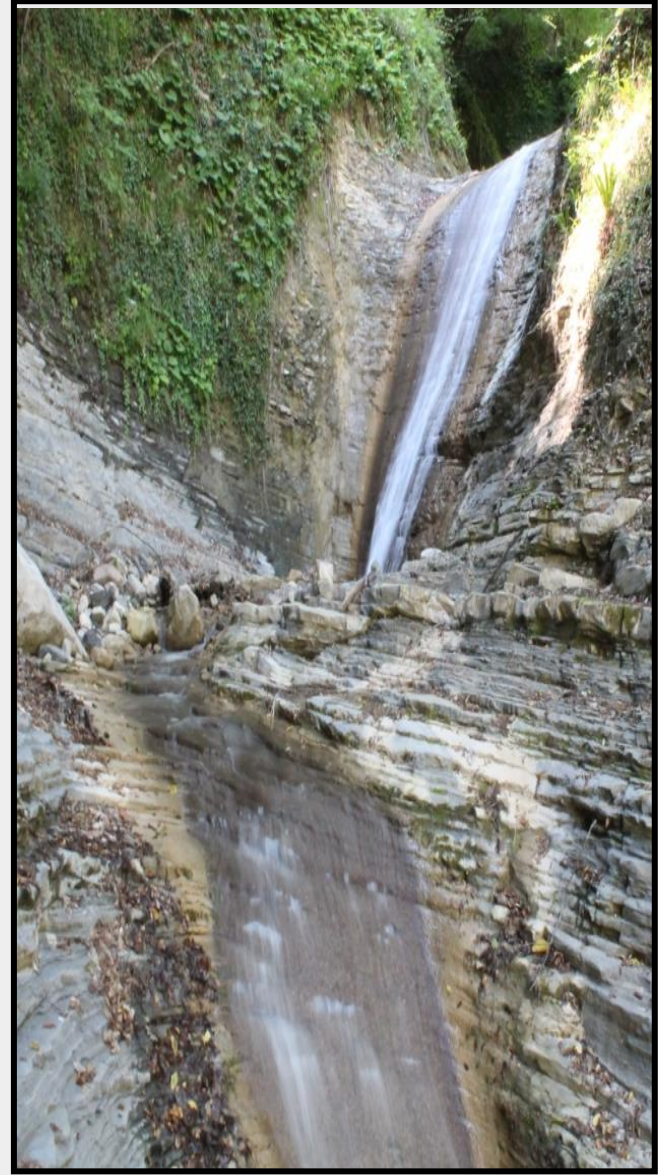
Travertenler

İnaltı kanyonunda yamaçlardan aşağı ip şeklinde akan sular bölgede bulunan kireçtaşları üzerinde görmeye değer küçük travertenler oluşturmaktadır.

Şelaleler

Ayancık'ta mevsimlik ve daimi akış gösteren birçok irili ufaklı şelale bulunmaktadır. Bu şelalelerin bazıları gerek çok katlı olmaları gerekse yükseklikleri itibariyle görülmeye değerdir.

Göl, Kamp ve Karavan Turizmi

Sadece Ayancık'ın değil Sinop'un da önemli turist çekiciliklerinden biri olan Akgöl, Zingal Şirketi zamanında orman içinde kereste nakli için inşa edilen eski havuz sisteminin verdiği ilhamla meydana getirilmiş yapay bir göldür. 1200 metre yükseklikte, etraftaki sık akan iki çayın birleştirilmesiyle oluşturulan göl ortalama 2 ha alan kaplamaktadır. Gölün yanında orman işletmesine ait bir tesis bulunmaktadır.

Doğa ile başbaşa

Bölgedeki ikinci göl yaklaşık 1500 m yükseklikte bulunan Saray gölüdür. Kar suları ve küçük bir çayla beslenen göl yaklaşık 0,5 ha alan kaplamaktadır .

Kamp ve Karavan Turizmi

İlçe merkezinin 1 km batısındaki Çamurca mevkiinde bulunan Kızılay Kampı ve 3 km. batısında yer alan Kuğu Yalısı Koyu hem deniz ve ormandan yararlanmak hem de sakin bir tatil geçirmek isteyenlere uygun ortamlar sunar.

Kamp ve Karavan Turizmi

Akgöl, Saray Gölü, Kuğu Yalısı ve Kızılay tesisleri karavan ve kamp turizmi açısından elverişli alanlardır. Bu arazilerde konaklayan turistler aynı zamanda yerine göre denize girme, trekking, mağara turizmi gibi farklı aktiviteler de yapabilirler. Kızılay tesislerinde ve Kuğu yalısında ayrıca konaklama tesisleri de bulunmaktadır.

Otantik Yerleşmeler ve Yerel Mimari

Batı Karadeniz Bölümünde, Sinop ve Kastamonu illerinin Karadeniz'e bakan kıyı kuşağında yer alan meskenler de Türkiye'nin başka bölgelerinde görülmeyen taş çatı örtüleri ile dikkati çekmektedirler. Yörede 1970'li yıllara kadar inşa edilen meskenlerin büyük çoğunluğunda yakın çevreden temin edilen bu taş örtü kullanılmıştır. Bugün yapı malzemesi olarak tuğla ve kiremit kullanılıyor olsa da taş çatı örtülü ve ahşap eski köy evleri varlığını korumaktadır. Bu evler hem görsel bir değer hem de köy pansiyonculuğu adına önemli bir potansiyel oluşturmaktadır .

Gastronomi

Ayancık yöresi malzemelerin neredeyse tamamının doğal ortamda yetiştirildiği ve üretildiği, köy fırınları gibi geleneksel araç – gereçlerin kullanıldığı bir mutfağa sahiptir. Başlıca yemek çeşitleri keşkek yemeği, erişte (Kesme makarna), nokul, kulak (Manti), saç böreği, pekmezli baklava, un helvası, istet ve kuyu kebabıdır.

Gastronomi

Ayrıca kahvaltı sofralarında yöreye has olan fırıncık armudu pekmezi, elma pekmezi, dut pekmezi ve üzüm pekmezi, kuşburnu, böğürtlen, bilyedin, kiren gibi yabani meyvelerden yapılan pekmez, marmelat ve reçeller ile doğal üretilen kestane ve çiçek balı Ayancık mutfağının vazgeçilmezlerindendir.

Gastronomi

Ayancık'ta deniz ürünleri ayrı bir lezzet alanı oluşturmaktadır. Başta hamsi olmak üzere palamut, istavrit, barbunya, iskorpit (çarpan), levrek, kalkan, kefal, kötek mutfakları süsleyen deniz ürünleridir.

Yaban Hayatı Gözlemciliđi

Ayancık yakınındaki ormanlarda ayı, tilki, sansar, ördekgiller, çulluk, bıldırcın, kurt, domuz, çakal, karga, vaşak gibi hayvanları gözlemleyebilmek mümkündür .

Fotoğraf: Enes YILMAZ

Sinop ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Özellikleri

Botanik Turizmi

Ayancık Ormanlarında bulunan endemik türlerden *Onosma Isaurica* (solda) ve *Symphytum bornmuelleri* (sağda) (Hasan YAŞAYACAK).

Agroturizm

Sinop ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Özellikleri

Kültür Turizmi

Ayancık kültür turizmi meraklılarına da farklı hizmetler sunabilecek potansiyele sahiptir. Keten zerine yapılan, Türk motifleri ile oluşan el sanatları hala devam etmektedir. İşlenen başlıca motifler Nezgep, Paça İşi ve Yaka İşidir. Yre kadınının ince zevki, sanat ruhu kumaşta, renkte ve desende kendisini göstermektedir.

Ayancık Halk Eđitimi Merkezi Arşivi

Kültür Turizmi

Türkiye’de ormancılık alanında ilk teşkilatlanmanın gerçekleştiği yer olan Ayancık’ta 1930’lu yıllarda kullandıkları aletler Ayancık’ın çeşitli yerlerinde sergilenmektedir .

Türkiye’nin ilk yabancı sermayeli kuruluşlarından olan Zingal Türk A.ř.’den günümüze ulaşan endüstriyel kalıntılar ayrıca adeta bir açık hava ormancılık müzesi niteliğindedir. Ailesinden bu fabrikada çalışmış kişiler zaman zaman Ayancık’ı ziyaret ederek anılarını tazelemektedir. Bu kalıntılar korunması ve tanıtılması daha fazla turistin gelmesi için sebep oluşturabilir.

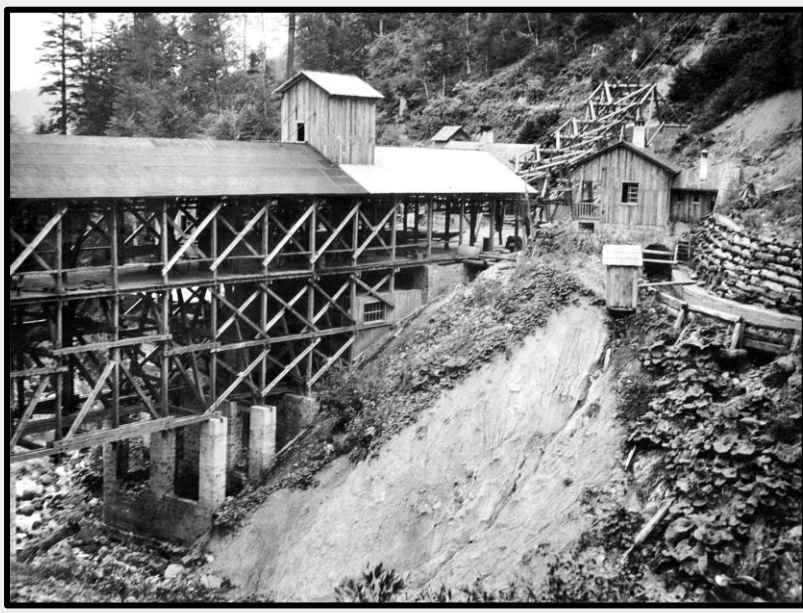
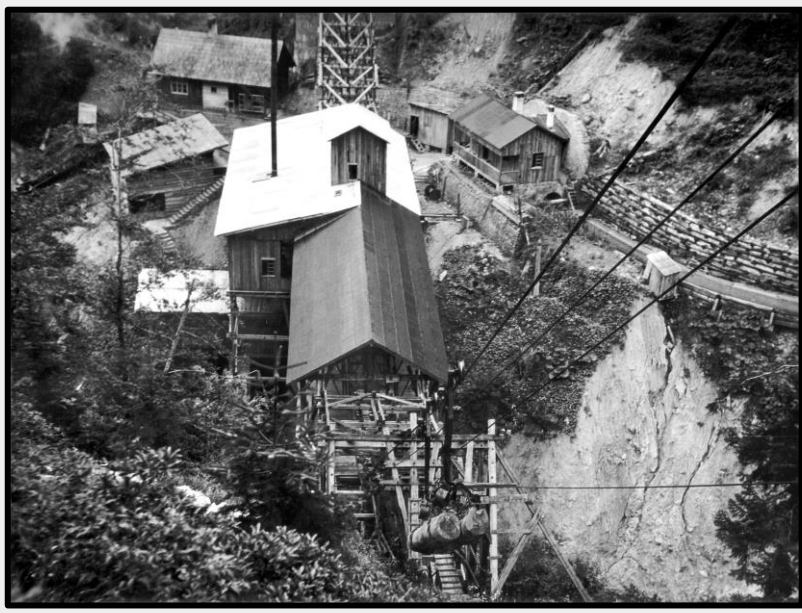

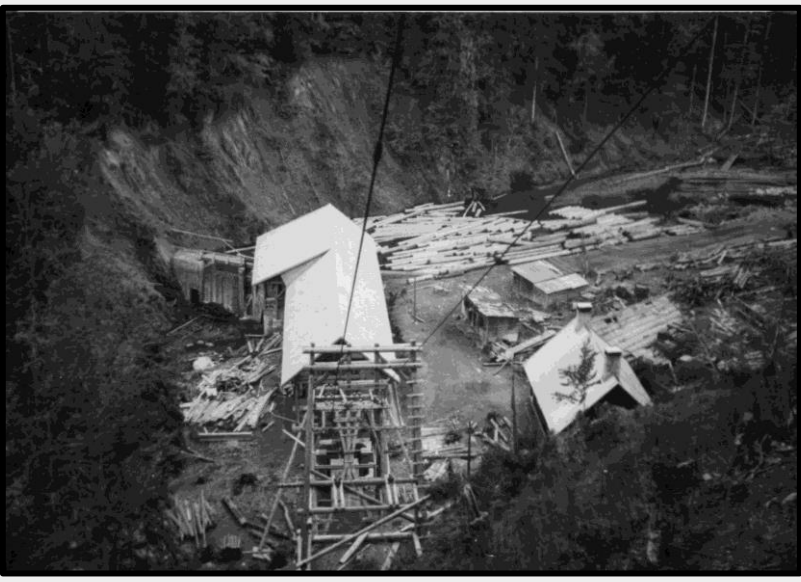

Resim 5: İkisü(Yenikonak) istasyonu (Ayancık Orman İşletme Arşivi).

Sinop ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Özellikleri

Sinop ve Yakın Çevresinin Ekoturizm Özellikleri

SONUÇ VE ÖNERİLER

Ayancık'ta bugün sadece deniz turizmine dayalı turistik etkinliklerin sürdürüldüğünü söyleyebiliriz. Oysa Ayancık'ın dört mevsim turizm yaklaşımı ile gerçekleştirilebilecek ekoturizm faaliyetleri yönünden önemli bir potansiyel bulunduğu açıktır. Bu potansiyelin değerlendirilebilmesi için iyi bir planlama gerekmektedir. Sürdürülebilir turizm kapsamında ekoturizm faaliyetleri gerçekleştirilirken doğal hayat bozulmamalı, doğal ve kültürel öğeler tahrip edilmemeli, yerel halkın yaşam tarzı ve geleneksel dokusu zarar görmemeli, flora ve fauna zarar görmemeli ve yöre her türden kirlenmeye karşı korunmalıdır.

Yani planlayıcılar yöre insanının ekoturizmden sağlayacağı ekonomik kazanç yanında bu tür turizmin doğaya ve doğal yaşama olan etkilerini de göz önünde bulundurmalıdır.

İlginiz ve sabrınız için

Teşekkürler

Prof. Dr. Cevdet YILMAZ